

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R . 6

87. ÅRGANG

22. MARS

1975

Påske

22.

mars

Tanker om e HVA VILLE D

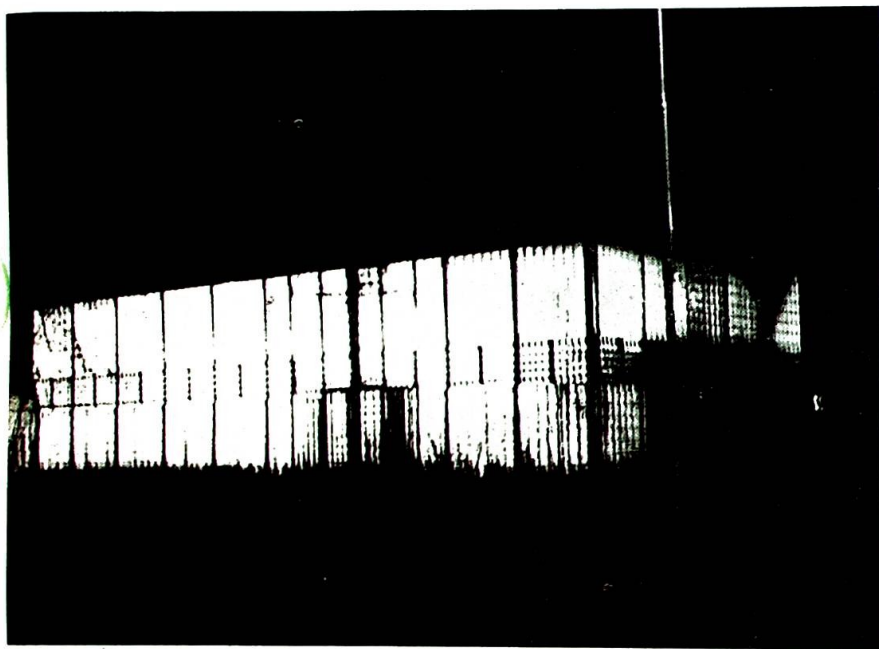
Hva ville De personlig finne på hvis De skulle plukke ut et påskebilde til ST. OLAV? Vel, det kommer selvfølgelig an på hvem De er, hva De tenker og tror på. Hvor naiv De er. Eller hvor moderne De er.

Kanskje De ville valgt en fremstilling av den korsfestede, eller simpelt hen et lidende ansikt.

Eller kanskje De på trass ville hatt med et fotografi av en grå og tom byggate.

Noen vil latt ungene klistre opp en slags scene med gule kyllinger og forskjellige vårtegn, andre ville hatt et bilde av hvite vidder og skispor.

Vi på redaksjonen har funnet frem et bilde av en dåp en påskenatt i en

Fredspriskandidat fengslet

Den katolske presten Xirinachs som en rekke professorer ved universitetet i Barcelona har foreslått som årets Fredspris-kandidat for Nobelkomiteen i Oslo, sitter fengslet i Barcelona. I et brev til general Franco hvor han krevde amnesti for politiske fanger i Spania har han skrevet:

«Du ser, Francisco, i hvilken situa-

sjon du har bragt deg selv og det spanske folk: en million døde, 40 års undertrykkelse og døden som den eneste fremtidsutsikt. Gi amnesti. Du kan bare sende ut et dekret om det. Det ville være en storslått handling, den første i ditt liv, Francisco. Den ville forbedre historiens bilde av deg noe.»

*

TR
Trondheims-katolikkene har en ny kirke av glass som lyser godt opp i byen i kveldsmørket, de har blitt kjent med en ny apostolisk administrator for Vikariatet Mellom-Norge, de har fått ferdig en ny salmebok som nå tas i bruk i alle våre tre kirke-distrikter, de har fått en dominikaner-

Et opprop om amnesti med 160 000 underskrifter sirkulerer for tiden i Spania. Blant de som har undertegnet oppropet er et stort antall katolske legmenn, prester og ordenssøstre samt over 2000 offiserer og politimenn.

*

Prester og ordenssøstre som tilhører spansk katolisismes reformsosiale venstrefløy, sier at det idag finnes fire retninger innen den katolske kirke i landet: 1) Den ekstreme høyrefløyen, 2) de konservative og reformvennlige, 3) det progressive sentrum hvor storparten av biskopene hører hjemme og 4) en revolusjonær, marxistisk fløy.

*

Det skal ha kommet til strid mellom en gruppe prester i Roms
Forts. side 98

forsidebilde

DE HA VALGT?

stor katolsk kirke på Kontinentet. Etter vår mening forteller det noe helt vesentlig om hva påsken egentlig er: Begynnelsen til et nytt liv, den fantastiske, splintrende nyheten i påskenatten om at Herren har gått ut av graven.

I oldkirken var nettopp dette en dåpsted. Spesielt i denne natten da de

kristne forkynte og feiret Herrens og sin egen oppstandelse. Bildet forteller dessuten noe mer nå ved begynnelsen på den stille uke:

Det forteller at ingenting egentlig er avgjort i Langfredags lidelse og mørke. Påskenatten tennes lysene fra hånd til hånd i kirkene igjen, og et nytt liv tas med i fellesskapet.

Men altså: Hva ville *De* valgt som forsidebilde?

RED.

TRONDHEIM

inne som formann i sitt menighetsråd, og de har en sogneprest som både er mild og tøff.

Dette er ihvertfall noen av de inntrykk man satt igjen med etter et to-dagers besøk der oppe nylig. På sidene 86—89 forsøker vi å fortelle om disse inntrykk i tekst og bilder.

Det første «bildet»: Et intervju med sognepresten, pater Olav Müller. Dernest: Inntrykk fra et besøk i Sil-dråpeveien, en prat med Magne Kringlebotten og et møte med pater Schwenzer.

A. R.

NR. 6

På side 84 har vi årets påskebetragtning: DØDEN — EN OPPSTANDELSE. Det er en fransk protestants tanker om sin tro og mysteriet.

På side 90 anmelder Malcolm Muggerridge boken «Babies for Burning». Tittelen på den skremmende og avslørende artikkelen: FOSTRE I KOSMETIKK.

En
klovn

Påskenummer og påskenummer, fru Blom.

I en avisannonse varsler et blad som heter Kriminaljournalen at det har et GIGANTISK PÅSKENUMMER.

En av godbitene i dette er MANNEN SOM DREPTE «CRAZY JOE.» En annen lokkende sak er SATANS SPEBARN, en tredje er «KILLER KRISTIANSEN»s RØFFESTE KAMP.

Det er absolutt ikke min mening å kritisere bladet for dets omsorg for fyrer som Joe og Kristiansen. Noen må ta seg av dem også.

Det som undrer meg er noe helt annet: At de som kjøper sånne spennende blader bryr seg om det er påske eller ikke. Det kan ikke være av særlig betydning om denne Kristiansen kjemper sin røffeste kamp i denne stille uken eller en gang i mars.

ST. OLAV har også laget et påskenummer, og som så ofte før vil det vel være gode katolikker som griner på nesen og helst skulle ønsket seg et mer fromt stoffvalg. Jeg skal ikke krangle med dem heller. Men det som forundrer meg i deres tilfelle er dette:

At mange trosfeller, i virvaret av «påskestoff» er så lite engasjert i denne redaksjons røffe kamp.

Pater Müller i Trondheim snakker i et intervju i dag om hvordan de unge til daglig lever i et miljø som hverken er katolsk eller kristent.

Og det gjør for så vidt de fleste av oss. Om tre uker samles representanter for

FRA BISPEDØMMET

Pater Johan Castricum, O.F.M. er fra og med 4. mai i år løst fra sitt verv som sogneprest for St. Peters Menighet, Halden, og tilsettes fra samme dato som rektor ved St. Elisabethsøstrenes kapell på Nordstrand, Oslo.

Pater Henri Castricum, O.F.M. er fra og med 4. mai i år løst fra sitt verv som hjelpeprest ved St. Peters kirke, Halden, og tilsettes samme dato som sogneprest for denne menighet.

Oslo, 16. mars 1975.

† JOHN W. GRAN
Biskop

menighetsrådene i OKB på Mariaholm for å luften sin misnøye eller tilfredshet med katolsk presse i Norge. Kanskje de på forhånd bl. a. burde se saken i det perspektiv jeg her har skissert?

DØDEN - EN O

En fransk protestant

Årets påsketanker er utdrag av en artikkel om troen av en fransk protestantisk kristen, France Quééré. Den er et av de svar ICI (Informations Catholiques Internationales) fikk da bladet ba enkelte kristne mennesker skrive om sin tro, og France Quééré mediterer over påskemysteriet, over lidelse og oppstandelse.

Jeg har ikke mer enn én Gud, og denne Gud er ingen gud jeg kan tilbe som en annen gullkalv. Er da min Gud ikke lenger noen Gud? Er han et menneske? Er han mindre enn et menneske? Er han en tjener? Enda mindre: Han er en lidende tjener. Det er min Gud, jeg har ingen annen.

Fordi han lider, er han nødt til å tjene. For heller ikke han har funnet noen guder på jorden; penger, viten, titler, makt var ikke noe ettertraktelsesverdige for Jesus Kristus. I stedet finner han det onde og ulykken. På den ene siden de overmodige, på den annen de svake; begge viser de verdens elendighet. Stilt overfor dem fikk Kristi lidelse ham til å tjene. Medfølelsen med folkemengden og vreden overfor de altfor behendige tvang ham til å kjempe mot denne håpløse verden, til å tjene. Ikke tilintetgjøre, men tjene — forvandle, gå fra den gamle verdensorden over i en ny. Derfor nekter Jesus å bruke gerilja eller sabotasje, derfor vandrer han på veiene i Galilea for å undervise og helbrede. En mann med to tomme hender og ofte gåtefulle ord kommer for å forvandle verden. Fordi han tjener, må han også lide. Hans tjeneste sprenger alle grenser, og han gir seg helt. Det gjelder å arbeide så lenge det er dag, Man må ikke sove, men forkynne, helbrede, åpenbare Guds rike, det som Jesus ved sin makt, ved et ord eller en handling får til å springe frem av den gamle verden. Men det er ikke nok å tale og helbrede, han gir sitt liv for oppgaven, han gir sin død. Hvem kan ofre mer enn sitt liv og sin død? Den handlingen som synes å løse ham fra tjenesten, knytter ham tvert imot enda fastere til den. Gi, gi seg selv, få oss til å glemme denne dobbelte gaven og så trekke seg tilbake . . . Hvordan kunne han bedre knytte sin skjebne til andres, og vise at han samtidig var de andre, med de andre, ved dem og for dem?

Den lidende tjener er ikke rettfærdiggjort i seg selv, men ved det han tjener. Hans ansikt, hans meninger har ingen interesse. Han er ikke kommet for å tjene seg selv, heller ikke for å trenge seg på, ikke engang for å tale om seg selv. Jesus av Nasaret gjemmer seg, flykter, er forsiktig med å si hvem han er. Han søker ikke berømmelse, og hvis ryktet om ham brer seg, viker han unna. Folk er irritert. Hvorfor kan han ikke være jødenes konge? De ville tilbe ham, tjene ham, holde på ham og vokte ham.

Hvem er da denne Gud som jeg tror på? Det er han som viser meg ikke seg selv, men de andre. Det skjer kanskje ved lite lokkende former for tjeneste, ved lidelse og død. Og det også gjør det umulig for meg å gripe, eie, kjenne ham jeg lengter etter. Det er ikke ham jeg finner, men alltid en annen, en jeg ikke ventet, som jeg ikke lengtet etter, som jeg hverken kjente eller elsket: min neste, min uvenn, en fattig — hvem som helst. Ham selv møter jeg ikke, det må jeg venne meg til. Jeg kommer aldri til å få se ham, for han har villet at hans liv skulle være ett med alles liv.

Men det som forundrer og gleder meg mest, det er at denne lidende manns tjeneste ikke ender med døden. Det Jesus Kristus har gitt, fortsetter etter hans lidelse, død og begravelse. Det gjenoppstår med ham.

OPPSTANDELSE

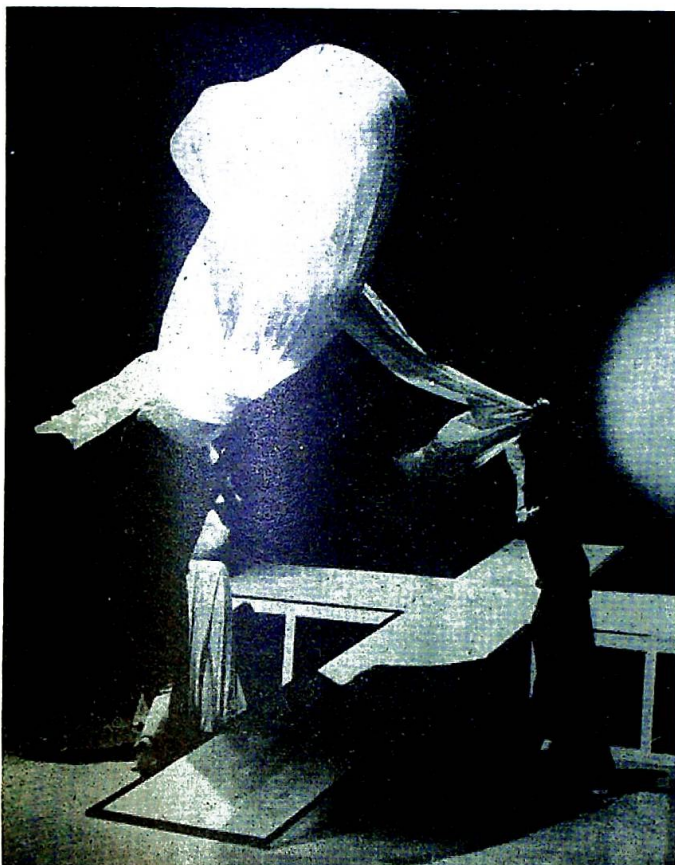
Denne Gud som viser meg de andre og ikke seg selv, gir meg livet. Han dør ikke. Paulus og de andre gjør rett i å hilse Jesus Kristus som den oppstandne og å bygge hele sin tro på dette ene ord: oppstandelse. For uten oppstandelsen raser alt sammen. Jeg vet hvor mye mistenksomhet dette ordet vekker i dag. Psykologien advarer oss: Det er en idé som tilfredsstiller livsviljen i oss, vi ville være rede til å tro på hva som helst for å få bukt med vår dypeste angst.

Men Jesu oppstandelse er noe helt annet enn en drøm om u dødelighet. Oppstandelsen er kjernen i troen, ikke i angsten. Den gjendriver ikke døden, den benekter den. Oppstandelsen består av en logikk og et paradoks. Logikken angår meningen med livet, paradokset erfaringen av døden. Logikken er kanskje vanskeligere å bære enn paradokset. Den sier: Intet liv har mening hvis det ikke gis for andre. Man vet godt at mennesket ikke lever for seg alene. Bare de andre kan gjøre meg til menneske. Også troen vet det, og den er først erkjennelse av dette livsviktige bånd. Men i stedet for å si: Jeg lever ved min neste, sier den: Jeg lever for min neste.

Men viljen til å leve som knytter mennesket til nesten, får ham også til å prøve å herske over ham. For det gir ham en følelse av øket makt og liv. For å kjenne seg sterk, kjenne seg som seierherre, trenges det en beseiret. Troen er kan hende først og fremst overvinnelse av denne illusjonen. Bare den annens seier kan gjøre meg til seierherre, derfor vil jeg ikke undertvinge ham, men tjene ham. Er da troen ikke noe annet? Hvor er det evige liv, oppstandelsen, paradiset vi drømmer om? Alt er her, nettopp her, i dette dristige vågestykke: Jeg er den annen. Og det er på Jesus man tenker, selv om han ikke er nevnt. Slik er troens logikk. Den vil at mitt liv skal

OPPSTANDELSE

om påskemysteriet

En scene fra et engelsk TV-spill: Dansere med likkleidet i den tomme graven.

være den annens liv, og den får meg til å gjøre plass for ham, tjene eller trekke meg tilbake.

Troen vil at min død skal være en oppstandelse. Et liv som allerede er hengitt, kan ikke bli tatt igjen, selv ikke av døden. Som all gave er mitt liv nå et annet sted, det er i en annen. Den korsfestede Kristus er også den oppstandne Kristus. Døden tar ikke noe fra ham, den fullfører det han har gjort hele sitt liv, gi seg til andre. Den fjerner de eneste grenser som stenger for kjærligheten, legemet, så han kan leve i de andre, gjøre dem til sin levende bolig. Det er derfor den oppstandne Kristus sier til sine disipler at han skal være med dem helt til verdens ende.

A dø er å oppstå... Jesus er den førstefødte blant de døde, to ganger seierherre. Først fordi han som har gitt alt, ikke lenger kan tape noe, men også fordi denne fri-

villige fattigdom er et forspill til det evige livs rikdom. Ved å gi seg selv har Kristus brutt sine grenser og er gått inn i menneskenes liv. Han lever i deres liv og vil alltid være levende blant dem. Ikke ved å tyngre på dem, men ved å gi dem grunn til å håpe og spiren til frihet.

For i det dypeste av min bevissthet er alt forandret når jeg vet at mennesket en dag har fått nåde, at han har fått en gave uten like. Jeg har vissheten om at det håpløse, skjebnebestemte i menneskenes forhold til hverandre er blitt brutt, og at menneskene kan møtes som venner og ikke lenger bare som fiender. En har sett på meg. Jeg har vært gjenstand for en uendelig medfølelse. Et menneske har lidd og er død for meg. Hvordan kunne det skje? Hvordan kunne jeg være verdig til at et menneske døde for meg, ja at Gud døde for meg? Nå vet jeg om de fattiges skjulte kongeverdighet og det vennskap som hver dag følger de ensomme og forlatte på jorden. Han er død, jeg lever. Han lever med meg, av mitt liv, som jeg lever av hans. Jesus lever i meg som jeg i ham. Død, hvor er din brodd? Hvor er din seier? Denne oppstandelsen, ennå mer erfaring enn håp, har jeg allerede. Den er gitt meg som visshet og som seier.

K. G. J.

ST. OLAV

KATOLSK

TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. ÅR

Besøk i Trondheim

Sognepresten

Av ÅGE RØNNING

Pater Olav Müller bruker sjelden vanskelige formuleringer. I en preken sa han engang til noen forundrede tyske søstre at den evangelieteksten han snakket over burde «gå rett i fletta» på dem. Men samtidig er han i all sin enkelhet noe for seg sjøl — og takk for det. Spør jeg ham hva han gjorde den tiden han var prest i Ålesund og i Kristiansund, forteller han at han ved siden av sitt arbeide for de fastboende katolikker der blant annet jobbet på et silderokeri og var medlem av en dykkerklubb. For et par år siden arbeidet han på en storbedrift i Bærum for å skaffe penger til et sted for katolsk ungdom i havgapet ved Hitra. Han sier rett ut at han synes det ofte er litt synd på akademikere, han spøker også med at han på enkelte fotografier ser ut som en gangster når luggen ikke er under kontroll, og han har en diger rotweiler med et bitt som har «to tonns kraft». Altså tilsynelatende en tøffing, litt arbeiderprest. Men han er også i høy grad noe annet. Han kan snakke om det å be så man får forstand av det, han tenker kloke ting om samarbeide, og han snakker nesten fortrolig om «den karen Olav», Hellig Olav. I Trondheim er han en mer enn avholdt sogneprest for en godt sammensveiset gruppe på vel 350 mennesker. Det finnes ikke store motsetninger og efterkonsiliære stridigheter i denne menigheten, og selv om han nok selv har andre forklaringer og vil protestere, må jeg personlig si at det virker som det for en del skyldes han Olav Müller.

Hva Hellig Olav angår, viser mine notater fra en samtale jeg hadde med sognepresten i forrige uke at det ikke tok lang tid før han snakket om helgenkongen:

— Du er sogneprest i Trondheim, i kjernen av det vi kaller det apostoliske vikariat for Mellom-Norge. Synes du at oppdelingen i disse kirkedistriktene er naturlig i 1975?

— Jeg tror nok at den er bra på mange måter. Vi trenger bare mer kommunikasjon over grensene for distriktene, skulle ønske at de hermetiske skottene forsvant.

— Hva kan vi litt lenger syd gjøre for at de blir borte?

— Vel, valfarten til Stiklestad kunne være et fint samlingspunkt hver Olsok. Det er jo en sak som angår hele det katolske Norge. Det er visvas det der med å kutte over

røttene som vi har tilbake i tiden. Det ble skrevet så mye om dette før krigen, ikke sant? Vi svermet litt for stavkirkene, katolisismen var kanskje nasjonalromantisk preget. Men så kom epoken etter krigen, nå måtte vi holde opp med å se oss så mye tilbake, ble det sagt. Det er her og nå Kirkens oppgaver finnes. Og så ble man aktuell og kulturvåken og slikt. Alt det der er bra, men jeg kan ikke skjønne annet enn at det måtte gå an å lage en slags syntese av disse tingene. Stiklestad er noe mer enn nasjonalromantikk, folk har en dyp anelse om at det der kom et ganske kraftig klimaskifte i vår kristendom.

Og han fortsetter:

— Her synes jeg at vi skulle samarbeide for å finne Olsokfeiringens ansikt innad og utad. Det valfartskapellet som vi har derinne var jo hele det katolske Norges sak. Vel, pilgrimsferder og sånt seiler kanskje ikke akkurat i

medvind for øyeblikket, det er så mange andre og viktigere ting...

Jeg later som jeg ikke hører de siste unnskyldende ord og sier:

— Du har en spesiell rett-på form. Ble du født sånn?

— Neida, når jeg en sjelden gang kikker på gamle prekeners jeg har holdt, ser jeg at jeg før snakket innviklet og høytidelig med alt for mange adjektiver. Men jeg er en beundrer av Thomas som sier at nåden bygger på naturen og fullender den — altså at vi i grunnen jobber best hvis vi er ifølge vår natur. Alle slags prestefakter er en hindring.

— Fortell om ditt sogn idag.
— Vi har ikke og har ikke hatt disse voldsomme kollisjonene mellom såkalte konservative og såkalte progressive. Svært lite ihvertfall, vi har ridd av stormen.

— Hva kommer det av?

— Sannsynligvis fordi det ikke er så mange akademikere her. De vi har er svært balanserte. Prestene her har heller ikke latt seg presse inn i den ene eller den andre gruppering. Vi har latt alle bølger fra Europa komme inn over oss, men de har alle kjølnet på veien over Dovre. Særlig de liturgiske forandringene var et kors for mange eldre. Men vi har ikke begynt på noen fanatisk diskusjon om slike ting, vi har bare presisert at alt er like gyldig som før. Det er en prosess vi skal gjennom, og jo mindre man kjefter, jo mer naturlig vil prosessen gå, tror jeg.

— Legfolket rykker frem også i Trondheim?

— Ja, vi har en del meget aktive legfolk som har arbeidet godt i menighetsråd, byggekomitéer, salmebokkomité, Forumkomité osv.

— Du har allerede nevnt såpass mange ting at det er vanskelig å forstå hvordan dette er mulig med 350 medlemmer.

— Det er selvfølgelig ofte Tordenskjolds soldater, men innsatsen er ikke dårlig. Videre har vi et aktivt ungdomslag, og vi har fått hytte på Dolmøya ved Hitra. Jeg tror at det er absolutt nødvendig at vi satser på ungdommen. Ikke ensidig, men det er uhyre viktig at de unge får være sammen hele dager, fra morgen til kveld. De lever til daglig i et miljø som hverken er katolsk eller kristent, og de få sammenkomstene på søndagene er ikke nok til å forme dem. De trenger katolsk luft som de kan puste i hele dagen. Og vi vet at leirer har sveiset de unge sammen. De som kommer tilbake fra turer sydover, er forandret, de har fått med seg noe. Samtidig er det klart at de må ut for å oppleve Kirkens universalitet, vi prøver å støtte dem økonomisk i disse ferdene.

En stund går samtalen litt av sporet fordi pater Olav gjerne vil snakke om sine ordensbrødre andre steder i Vikariatet, om Mattias Scherfs lange innsats i byggevirk-somheten i distriktet osv., men det lykkes meg å få penset ham tilbake i sporet igjen. Og da sier han:

— Man har jo ofte kritisert oss for at den katolske kirke i Norge henvendte seg så mye til akademikere — og at

Administratoren

Dr. Gerhard Schwenzer som ble utnevnt til apostolisk administrator i Mellom-Norge for ett år siden — og altså er Müllers sjef — spilte i sin tid kontrabass i Picpuspatrenes orkester i klosteret i Simpelveld. Dirigent i orkesteret var — pater Kulbach i Levanger.

Schwenzer er i dag 37 år gammel, har allerede lært seg et ganske brukbart norsk, gjør jevnlig energiske forsøk på å gå på ski på Gråkallen og er absolutt ikke så skremmende formell som hans nye tittel og hans navn tyder på. Han drakk kaffe med bladet St. Olavs medarbeider iført mørk bukse og hvit, høyhalset genser, han har etter en første nølen klart å bli gode venner med pater Müllers rotweiler «Roy», og han har ganske enkelt tatt igjen sitt døpenavn som tyder bedre i Norge enn hans mer høytidelige og fjerne klosternavn.

Inntil videre administrerer denne forholdsvis unge pater — som sist var novisemester i Simpelveld — et område på 56 500 kvadratkilometer hvor det lever 602 katolikker. Vikariatet har kirker og prester i Trondheim, Kristiansund, Levanger, Molde og Ålesund, man utgir et felles menighetsblad som heter «Klippen» og har god hjelp av Elisabeth-søstre, Karl Borromeussøstre, Dominikanerinner og sekularinstituttet «St. Bonifatius»s medarbeidere.

A. R.

Kirken her har fått en slagside. De siste statistiske undersøkelser viser at dette ikke er helt korrekt. Såvidt jeg forstår er situasjonen den at vi som dissenterer har den største prosent av akademikere, men også den største prosent av folk med svært liten utdanning.

— Men vi må henvende oss til begge parter. Vi må hjelpe akademikerne. Jeg synes ikke at de utgjør noen privilegert gruppe. De er på mange måter de mest ulykkelige i samfunnet fordi de opplever den ideologiske pluralisme på huden. De blir ofte kastet inn i et kaos av ideer og tanker. Jeg tror det er vanskelig å leve som akademikere. Det er bedre å leve nærmere grasrota. En ekte-skapskrise kan for eks. vanligvis tackles mye lettere av folk som står i et jordnært yrke og taler hverandres sprog. Det blir et oppgjør på kammerset hvor begge bruser ut — og ferdig med det. Problemene var ikke større enn akkurat det. Mange akademikere som fordypet seg i litteratur og psykologi har ofte en tendens til å rasjonalisere enkle ting. De trekker det opp på Ibsens nivå og psykologiserer hverandre sønder og sammen. Slik får ting som ofte er enkle og banale veldige dimensjoner og de kommer ikke ut av det.

— Du har selv en lang utdanning, du oppfatter deg aldri selv som akademikere da?

— Nei, jeg gjør ikke det. Ærlig talt så trives jeg best med folk på grasrotplanet. Hva er en utdanning? Hvor mye husker du av den? Hvor mye har ikke alt blitt gammeldags?

Sier han Olav Müller.

Besøk i Trondheim

Sildråpeveien

Søster Liv (tilv.) og søster Marie Louise: En liten kommunitet.

«Jeg skjønner ikke hvor fattigdommen deres ligger hen», sier moren til søster Liv i Trondheim. Andre vil kanskje også til å begynne med dele denne muntre skepsis, dominikanersøstrene som lever et nytt kommunitetsliv i et rekkehus i Sildråpeveien virker på ingen måte som de har det tungt. De har visst riktignok til sammen bare en kleskonto på toppen 900 kroner i året — fordelt på tre kvinner — men de har et pent og enkelt hjem, en ikke alt for skranglete bil og en masse humør og ideer.

La oss få presentere de tre og noe av det arbeide de gjør i byen og i pater Müllers menighet:

Sr. Else-Marie Norland.

Sr. Marie Louise Pettersen.

Sr. Liv Due Robak.

Marie Louise og Liv jobber fast på kontor (halvdagsposter), henholdsvis på Lærerskolen og på et

institutt for cerebral parese, Else-Marie går for tiden på Sosialskolen i Oslo.

Sammen har de, etter min mening, øyensynlig klart å gjennomføre et stille, men kraftig angrep på de «hermetiske skott» mellom kirkedistriktene. De har flyttet for godt fra Oslo til Trondheim, inn i et nytt katolsk miljø. De har blitt hilst velkommen, og de gjør nytte for seg.

Liv er formann i menighetsrådet. Marie Louise holder foredrag i klubber og foreninger og har ledet meditasjonen under retrett i Orkdal. Begge holder hver uke «åpent hus» i Sildråpeveien på det økumeniske plan. Liv har vært med på å gjøre den tradisjonelle uke for kristen enhet mer levende i Trondheim enn den ærlig talt er i Oslo osv. De aksepteres og er godt likt — og regnes med i bybildet.

Samtidig lever de en ny form for klosterliv:

Marie Louise: — Dette er en veldig fin form for kommunitetsliv. Man kommer meget nærmere hverandre i en liten kommunitet. Her er vi *nodt* til å treffe hverandre når vi kommer hjem.

— Søster Liv, du ble valgt til formann i menighetsrådet etter bare fire måneder. Hvordan klarte du det, ved en revolusjon?

Marie Louise: — De spurte henne.

Liv: — Og jeg sa: Bevare meg vel, dere vet ikke hva dere gjør.

— Hva arbeider menighetsrådet med?

— Vi har holdt veldig på med salmeboken. Dessuten driver vi på med å få opp igjen den gamle tradisjonen med Stiklestad-valfarten. Siste gang kom det katolikker fra åtte sogn, blant annet fra Halden og Tønsberg i OKB.

— Hva kan vi gjøre for å bryte ned de unaturlige grensene mellom trosfeller i forskjellige kirkedistrikter?

— Det første vi tenkte på var om vi ikke kunne finne oppgaver som gikk over disse grensene. Og der er nettopp Stiklestad-feiringen en ting som kan binde oss sammen.

Liv arbeider blant annet med regnskaper når hun sitter på kontor. — Hvor har du fått greie på regnskaper fra?

— Jeg satt i sin tid som økonom på Katarinahjemmet. Og det står der fremdeles.

— Vel, for tiden er det visst bare såvidt, de river og bygger. Er det fært å tjene penger og betale skatt?

Marie Louise: — Nei, jeg synes ikke det. Vi mottar ikke lønningene i hånden, det går rett i banken hvor vi har en felles konto. Alle tre kan heve

SALME- BOKEN

på den kontoen. Vi bruker det vi trenger til det mest nødvendige og gjør regnskap for det. Dessuten har vi en sydame i huset. Else-Marie er utdannet syerske.

Liv: — Javisst. Hvis vi skal sy om noe som vi for eksempel har arvet, så går det an å få noe som er brukbart.

— Bruker dere drakt noen gang?

— Ved store fester i kirken i hvert fall. Vi bruker drakten når vi synes det er grunn til å bruke den.

— Har dere kontakt med Elisabeth-søstrene på sykehuset her?

Marie-Louise: — De har tatt veldig godt imot oss. Det kunne jo tenkes at de ville være nokså forskrekket over vår måte å leve på, men de har hjulpet oss og vist at de er glad over å ha oss her, de har vært helt enestående.

Liv: — Vi har weekends sammen hvor vi koser oss fint, og hvor vi hører foredrag og har diskusjoner. Slik kontakt har vi også hatt med søstrene på Mørekysten.

Sier de to søstrene i Sildråpeveien som er iferd med å skape en tilsynelatende beskjedne, men ganske viktig bro nord-syd. Og som samtidig synes at de har funnet en form for en liten kommunitet som svarer til deres tanker om ordenslivet.

A. R.

Katolikkene i Mellom-Norge har klart å få ferdig en ny salmebok som allerede selges i de to nordligste kirkedistriktene og som også er godkjent til bruk i menighetene i syd. Salmeboken er et resultat av et fire år langt arbeide i en Trondheim-komité, inneholder over 200 salmer hentet fra mange kilder og selges til en pris av kr. 15.

Med i komiteen som har prestert dette har disse vært:

*Pater A. Kulbach
Ingeniør Magne Kringlebotten
Fru Aslaug Lange
Sr. Marie Louise Pettersen
Sr. Liv Due Robak
Sr. Albina
Sr. Camilla.*

Magne Kringlebotten forteller bl. a. følgende om dette tiltaket: — I begynnelsen av 1971 hadde St. Olavslaget i Trondheim innbudt til et menighetsmøte. Man hadde bedt pater Kulbach, Levanger om å innlede til en samtale om emnet «Vår kirkesang». Han fremholdt at det her i første rekke ikke gjaldt kirkesang i sin alminnelighet, men «vår» kirke-

sang: i Vikariatet som helhet og menigheten i Trondheim i særdeleshet. Hva kan og bør vi selv gjøre til fremme av god sang i gudstjenesten? Han påpekte de mange muligheter som den fornyede liturgi gir, og ut fra dette nevnte han to viktige elementer for en god sang: gode tekster og toner på den ene side, sangglede og engasjement på den annen. En kort analyse av våre katolske salmer avslørte hvor fattige vi var. Det var jo ikke noen hemmelighet at salmeboken fra 1964 hadde betydd en skuffelse for alle.

Siden det nå dengang ikke så ut til at man i Norge kunne vente en ny salmebok i overskuelig fremtid, lanserte han også tanken om ikke vi selv skulle prøve å lage en samling av passende salmer for oss selv, noe som jo i mellomtiden også andre menigheter har gjort (St. Hallvard, Oslo og Arendal). I samtalen etterpå ble denne tanken spontant tatt opp. Dette var begynnelsen til et nesten 4-års arbeid, hvis resultat foreligger i denne samling av tekster og toner.

For å holde den planlagte samling i en overkommelig ramme, bestemte man seg fra begynnelsen av for å lage en «bok» for den vanlige menighetsgudstjeneste. Derfor kunne man ikke så meget ta hensyn til spesielle grupper (ungdommen, klostertreff...) som det kanskje hadde vært ønskelig. Man håper imidlertid at også disse vil kunne bruke boken i sine spesielle gudstjenester.

Utvalget av de foreliggende tekster er resultatet av et kompromiss, forståelig nok. Noen vil sikkert savne kjente og kjære salmer, andre vil gjerne hatt bort en del av de her forelagte, eller efterlyser mer moderne tekster. Man håper imidlertid at dette utvalget vil kunne dekke et midlertidig behov.

— Stor takk skylder vi alle som har vist interesse for dette arbeid, fremfor alt bidragsyterne (komponistene P. Th. Norheim og Rolf Østbye, også dominikanerne og dominikanerinnene

Forts. siste side

Soster Albina fra Elisabethsøstrene samer med to Dominikanerinner.

Uttalelsen fra OKB

Fostr

I en betenkning som er oversendt Sosialdepartementet anser Oslo Katolske Bispedømme ikke det nye utkastet til lov om adgang til svangerskapsavbrudd som noen forbedring av den någjeldende lov og ikke modent til behandling av Stortinget i sin nåværende form. I uttalelsen, som er undertegnet av biskop John W. Gran, heter det: Vi anmoder innstendig om at forslaget enten ikke fremmes i det hele tatt, eller blir radikalt endret bl. a. under hensyntagen til de instansers meninger som av religiøse eller andre grunner ønsker en langt bedre beskyttelse av det spirende liv.

Innledningsvis sies det følgende:

Selv om Den katolske kirke ikke hører med blant de høringsinstanser som nevnes i utkastets vedheng, vil vi likevel be om at også vårt kirkesamfunn må bli hørt i denne sak, slik Den norske kirke har fått tilsagn om. Dersom dette ikke blir innvilget, støtter vi oss, som Norges Frikirkeråd gjør det, i det store og hele til Den norske kirkes uttalelse ved bispekollegiet.

I noen generelle bemerkninger heter det videre bl. a.:

— Prinsipielt er Den katolske kirke imot alt svangerskapsavbrudd. Vi er imidlertid klar over at et slikt syn ikke kan ventes å vinne tilstrekkelig gehør under de rådende forhold, vi nøyer oss derfor med å fremme slike argumenter som hører naturlig hjemme innenfor rammen av Departementets opplegg.

— Når vi så avgjort foretrekker den gamle loven, er dette i grunnen ikke uttrykk for annet enn at vi mener man av to onder må velge det minste. De største onder vi ser i utkastet er:

a) Den foreslåtte lov må antas å føre til et stigende antall aborter.

b) Den pulverisering av ansvaret som utkastet innebærer. Ingen synes lenger å ha et klart ansvar for de inngrep som blir innvilget.

c) Fosterets beskyttelse er minimal. Kvinnen får i henhold til utkastet automatisk sin søknad anket ved avslag. Anke til fordel for det spirende liv mangler. Barnets far har ingen anledning til å få sitt eventuelt divergerende syn fremmet. Langt mindre får han ankerett. Heller ikke er der noen annen instans til å pledere for fosterets rett til liv.

d) Ingen er satt til å kontrollere at loven overholdes. Allerede i den gamle (nåværende) lov har det vært en svakhet at der ingen instans finnes som kan påse at svangerskapsavbrudd innvilges i overensstemmelse med gjeldende lovs intensjon.

Betenkningen sier dessuten:

— For å unngå lignende konflikter som den som oppsto ved et herværende sykehus høsten 1974, mener vi at alt helsepersonell som av samvittighetsgrunner ikke kan utføre eller delta i svangerskapsavbrudd, må få lovfestet beskyttelse til å ta konsekvensen av denne overbevisning. Selv må de på sin side være forpliktet til å varsle om sin holdning ved søknad om stilling eller i det minste før ansettelse finner sted. Sykepleiere som ikke vil medvirke til abort må advares mot å søke stillinger der dette blir nødvendig.

Under gjennomgåelsen av de enkelte punkter i lovutkastet, betegnes formuleringen i utkastets § 1, punkt a) som «en skjebnesvanger svekkelse i forhold til den nåværende lov».

Dette punktet sier at en svanger kvinne har rett til svangerskapsavbrudd når «svangerskapet, fødselen eller omsorgen for barnet kan føre til alvorlig svekkelse av kvinnens fysiske eller psykiske helse eller en hard belastning for henne.» Videre:

Vi tror at hensikten her: nemlig å bringe lovens bokstav mere på linje med kurant praksis, har ført til en definisjon så altomfattende at den vil åpne for den store utglidning. Med slike upresise uttrykk knesatt i en lovtekst, er det umulig å se hvorledes overtredelse kan skje.

Betenkningen viser også til at det

I en artikkel i «Sunday Times» behandler Malcolm Muggeridge en bok som kaster et grelt lys over britisk abortpraksis, «Babies for Burning» (Serpentine Press).

Abortloven av 1967 har vist seg lite tilfredsstillende, og den blir stadig omgått. Man har derfor fremsatt et nytt lovforslag som skal bøte på manglene i den gamle loven.

Malcolm Muggeridge påpeker at dagens abortpraksis krenker store deler av det britiske folk, og at selv mannen bak loven av 1967, David Steele, beklager en del av de følger loven har fått, især det foruroligende store antall aborter som bare stiger. En undersøkelseskommissjon, the Lane Committee, har gjort et forsøk på å renvaske loven, sier Malcolm Muggeridge, som fortsetter:

«I dramatisk kontrast til denne fundamentale selvtilfredshet står en dypt foruroligende bok som nylig er utkommet, «Babies for Burning». Den beretter om de erfaringer to unge journalister, Michael Litchfield og Susan Kentish, gjorde da de satte seg fore å undersøke mulighetene for å få abort under gjeldende lov. Noen ganger presenterte de seg som et gift par, andre ganger som ugift. Alle samtaler ble tatt opp på bånd av en skjult magnetofon, og båndene

ifølge utkastet skal tas hensyn «til kvinnens samlede livssituasjon» og sier:

— Dette klinger ved første inntrykk rimelig, men det dreier seg her om en lovtekst, og slike blir, som erfaringen viser, tøyet lengst mulig når man først har bestemt seg for noe. I forhold til den tidligere lov — som tross alt har åpnet muligheten for et stadig voksende antall svangerskapsavbrudd i vårt land — blir vi her konfrontert med et så abortvennlig opplegg, at vi spør oss selv om vi i det hele tatt har med en justering av den gamle lov å gjøre. Svaret er — etter vår oppfatning — nei.

⚡

e i kosmetikk

kan kontrolleres. De oppnådde tre foreløpige forbud ved domstolene, men ingen av dem ble opprettholdt. Så vidt jeg forstår, er et injuriersøksmål umiddelbart forestående.

Da de begynte sine undersøkelser, var Michael Litchfield og Susan Kentish nærmest for lovfestet adgang til abort. I likhet med mange andre var de blitt hjernevasket til å tro at det ville være en virkelig human lov som betydde en utvidelse av den personlige frihet. Det de oppdaget i løpet av sine undersøkelser, var at det åpnet veien for en usedvanlig usmakelig form for pengeutpressing, og at det, så langt fra å utvide den personlige frihet, blandet vold inn i menneskets mest skapende og tilfredsstillende impulser.

De oppdaget at det var lett for Susan å få abort, bare de kunne betale — opp til 150 pund, og ingen spørsmål ble stilt, uten som en ren formsak. Svangerskapsprøvene var positive, enda hun i virkeligheten ikke skulle ha barn. Legene de konsulterte, var for det meste hjerteløse, skruppelløse og griske. Det var som enhver kirurgs kniv lå ferdig til å utføre abort på Susan, og ethvert motiv, medisinsk eller ikke, ble trukket frem for å friste henne til abort, — alt med tanke på å hjelpe det man tok for et hjelpeløst og ulykkelig par,

av med alle de penger de kunne ha skrappt sammen til dette formålet.

Fosterfordriverne i bakgatene kan neppe ha vært verre enn disse velstående kirurgene i Harley Street, som ikke nøyde seg med å presse sine klienter til siste penny, men også sørget for å ta hånd om avfallsproduktene. De levende fostrene ble sendt til laboratorier for å tjene «forskningen», og de døde, iallfall i ett tilfelle, til en kosmetikkfabrikant. De fant også en doktor som tilbød spedbarn til adopsjon for 1 000 pund stykket. Barna hadde han skaffet seg ved å overtale utenlandske piker som var kommet for å få abort, til å avstå fra det og fullføre svangerskapet.

Når det dreier seg om dyptgående endringer og godtatte moralnormer,

slik tilfellet er i abortspørsmålet, blir vanligvis det skifte som følger en ny lov, snart mer eller mindre akseptert, og protestene dør bort. Det skjedde for eksempel ved opphevelsen av forbudet mot homoseksuell omgang mellom voksne som samtykker i det.

Men hvorfor har da ikke dette skjedd ved den lovfestede adgang til abort? Ganske sikkert fordi utfallet av abortsaken reiser spørsmål om selve livets mening og hensikt; om vårt samfunn skal betraktes ut fra et kristent standpunkt, som en familie med en kjærlig Far, Gud, eller som en avlsfabrikk, der besetningens fysiske velvære og kollektivets materielle velferd må komme i første rekke.

Dette forklarer hvorfor mennesker som ikke har noen særlig bestemte tanker om abort, hverken i den ene eller den annen retning, reagerer så kraftig på visse sider ved den. Slik kan det skje at sykepleiere som ikke er fanatiske motstandere av abort, ikke kan få seg til å assistere ved slike inngrep, enda de er fullt beredt til å være med ved langt mer gruoppvekkende operasjoner.

Igjen er det bruken av levende fostre, fjernet ved abortinngrep, til eksperimenter — en praksis Michael Litchfield og Susan Kentish oppdaget ved et slumpetreff — som vekker en følelse av skrekk og avsky hos nesten alle, uansett deres syn på abort i seg selv.

Hvorfor er det slik dersom forskjemperne for abort har rett, og fosteret ikke er annet enn en slimklump som ikke kan regnes for et menneskelig vesen for det er kommet ut av mors liv? Hvem bryr seg om det som skjer med en slimklump? Hvilken innvending kan man i så fall komme med mot bruken av slike fostre i kosmetikkindustrien — noe som selv den mest glødende forkjem-

Forts. side 99

STELLA MARIS I MANDAL

Deilig sommersted ved sjøen til leie. 7 soverom, ca. 20 sengeplasser, dusj. Passer best for grupper eller flere familier som vil dele kjøkken. Hver søndag aftenmesse i husets kapell.

Opplysninger fåes hos Karl Bruce, Møviklia 3, 4620 Vågsbygd tlf. (042) 85 060 eller St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, 4600 Kristiansand, tlf. (042) 24 225.

Klipp fra katolsk presse i Tyskland og Storbritannia

Rom/Honnet/Tübingen — (KNA). Die Kongregation für die Glaubenslehre hat das Lehrverfahren zu den beiden Werken «Die Kirche» und «Unfehlbar? Eine Anfrage» des Theologen Prof. Dr. Hans Küng abgeschlossen. In einer am Donnerstag, 20. Februar, gleichzeitig in Rom und Bad Honnet veröffentlichten Erklärung wird festgestellt, dass einige in den genannten Werken vertretenen Auffassungen der Lehre der katholischen Kirche widersprechen. Prof. Küng wird gemahnt, diese Lehrmeinungen nicht weiter zu vertreten. Dieser Mahnung schloss sich die in Bad Honnet versammelte Bischofskonferenz mit einer ausführlichen Stellungnahme an. Prof. Küng vertritt vor der Presse in Tübingen die Auffassung, er sehe sich in seinen theologischen Positionen nicht widerlegt, anerkannte jedoch, dass die Glaubenskongregation «in dankenswerter Weise von disziplinarischen Massnahmen gegen ihn abgesehen habe.»

Die Glaubenskongregation hebt in ihrer Erklärung vor allem die von Küng vertretenen Auffassungen zum Glaubensdogma der Unfehlbarkeit, zum authentischen Lehramt der Kirche und zum Vollzug der Eucharistie im Notfall durch Getaufte ohne Priesterweihe als «irrig» oder «der kirchlichen Lehre widersprechend» hervor. Da Küng selber nicht ausschliesse, dass er in einer angemessenen Zeit vertieften Studiums seine Auffassungen in Übereinstimmung mit der kirchenamtlichen Lehre bringen könne, erteile die Kongregation auf Weisung von Papst Paul VI. die Mahnung, solche Lehrmeinungen nicht weiter zu vertreten. In diesem Zusammenhang ruft die Kongregation in Erinnerung, dass die kirchliche Autorität Prof. Küng die Befugnis gegeben habe, Theologie im Geist der kirch-

lichen Lehre zu dozieren, nicht aber Auffassungen zu vertreten, die diese Lehre verkehren oder in Zweifel ziehen. Mit dieser Erklärung sei das Verfahren der Kongregation «in dieser Sache für jetzt beendet.»

Die Deutsche Bischofskonferenz dankt in ihrer Stellungnahme der Glaubenskongregation für die getroffene Entscheidung und betont, dass der Verzicht auf die Anwendung schwerwiegender disziplinarischer Massnahmen die unzweideutige Klarstellung in der Wahrheitsfrage nicht verschleiern solle. Die Bischofskonferenz erwarte von Prof. Küng, dass er die vom kirchlichen Lehramt mehrfach abgewiesenen Positionen nicht weiter vertritt. Dies gelte zugleich für alle, die im Auftrag der Kirche verkünden und lehren, sofern sie sich diese Thesen zu eigen gemacht und sie als mit dem Selbstverständnis der katholischen Kirche vereinbar erklärt haben.

Eingehend legt die Bischofskonferenz sodann einige Prinzipien dar, die zum Grundverständnis katholischer Theologie gehören und sich letztlich auf das Verständnis der Kirche selbst beziehen. Wenn Küng die in diesen Prinzipien ausgesprochenen Normen des kirchlichen Glaubens nicht als Grundlage seiner theologischen Arbeit beachte, könnten Konflikte mit dem kirchlichen Lehramt nicht ausbleiben. Abschliessend richtet die Deutsche Bischofskonferenz an Prof. Küng den dringlichen Appell, das methodische Vorgehen und die beanstandeten inhaltlichen Aussagen seines theologischen Denkens im Lichte der dargelegten Grundsätze zu überprüfen.

In einer ersten Stellungnahme zu den Erklärungen der Glaubenskongregation und der Bischofskonferenz vertritt Prof. Hans Küng die Auffassung, er sehe sich

in seinen theologischen Positionen nicht widerlegt. Die Erklärung der Glaubenskongregation sei Vielmehr das öffentliche Eingeständnis, dass sich die Geheimverfahren gegen ihn als undurchführbar erwiesen hätten und nun eingestellt würden. Seit 1968 habe er immer wieder vergebens um die volle Akteneinicht und die Zulassung eines Rechtsbeistandes ersucht. Mit Nachdruck stellte Küng fest, dass er ein Kolloquium in Rom nie abgelehnt habe. Einem «Inquisitionsverfahren» habe er sich jedoch nicht unterziehen können. Auf seinen mehrfach wiederholten Stillhaltevorschlag bis zur Klärung der theologischen Diskussion sei die Glaubensbehörde leider nicht eingegangen.

Positiv vermerkte Küng, dass die Kongregation «auf Drängen der deutschen Bischöfe in dankenswerter Weise von disziplinarischen Massnahmen» gegen ihn abgesehen habe. Ebenfalls sei zu begrüssen, so erklärte Küng gegenüber der KNA, dass er nicht zum Widerruf seiner Thesen aufgefordert worden sei. Die Verlautbarung der Bischofskonferenz spreche nun differenzierter als bisher die strittigen Punkte an. Grundsätzlich werde «in der Kirche ein Raum zu Klärungsversuchen» anerkannt. Jetzt könne man die Positionen vergleichen und sich selbst ein Urteil bilden. Küng wies die Meinung zurück, dass er jemals Theologie «von einem Standort ausserhalb der Glaubensgemeinschaft» getrieben habe. «Darum werde ich mich auch nicht davon abhalten lassen, meinen theologischen Dienst an den Menschen in kritischer Solidarität mit der katholischen Kirche in ökumenischem Geist weiterhin zu erfüllen und das zu lehren, was sich vom Neuen Testament und der grossen christlichen Tradition her als katholische Lehre vertreten lässt.»

CATHOLIC HERALD

63 Charterhouse Street
London EC1M 6LA

Telephone:
01-253 7973

Debate on infallibility

The effect of the Doctrinal Congregation's declaration depends very much on how it is interpreted by the Church at large. At one extreme it could be regarded as merely underlining the obvious. After all, the whole point of Kung's book "Infallible?" was the impossible dilemma he found himself in by rigorously following to its logical conclusion the traditional Roman understanding of infallibility.

At the other extreme, the declaration could be seen as encouraging a witch-hunt among Catholic theologians and intellectuals. But, if this is to be the result, we should at least hope that any such witch-hunt will not be motivated by any desire to prevent confusion among the simple faithful.

For the plain fact of the matter is that on questions like infallibility the simple faithful are far more confused than any theologian could ever make them. It is revealing that a survey conducted in West Germany in 1967 found that 55 per cent of all Catholics, and even 44 per cent of practising Catholics, held that "the Pope cannot be infallible because he is only a human being." A further 11 per cent of all Catholics (and an alarming 14 per cent of practising Catholics) thought the Pope was infallible every time he made a public statement.

Quite apart from this, the position Kung adopted in "Infallible?" is clearly open to criticism. It could crudely be paraphrased by saying that, while the Church is indeed indefectible in the truth, this indefectibility can never be pinned down in action.

To answer Kung's critique it is no use simply referring to the definitions of Vatican I and Vatican II. An understanding of the Church's infallibility has to be worked out that does not gloss over the all too frequent occasions when the Church has committed itself to something later generations of Christians see as wrong.

In 1949, for example, the American Jesuit Fr Leonard Feeney was condemned for holding the maxim that there is no salvation outside the Church in precisely the same sense as it was held by St Cyprian of Carthage when he enunciated it in AD 251.

An even more recent change of understanding concerns the origin of mankind. Until very recent years Catholics were considered to be bound to believe that the human race originated from a single pair.

In this way, the problem of reconciling continuity and change lies at the heart of the infallibility debate which Rome has now revived by means of the former Holy Office's declaration.

The other two points raised by the declaration do not really enter into the discussion. In describing his views on the Church's teaching authority as "another error which seriously affects Professor Kung's teaching," the Doctrinal Congregation does not specify what it has in mind but merely falls back on brief quotations from Vatican II to indicate what it claims Kung is not saying. Considering the seriousness of the charges being made, this is just not good enough.

And it has laid itself open to criticism by specifically finding fault with Kung's suggestion that in an emergency situation a valid Eucharist could be celebrated by someone not ordained to the priesthood, a view which, it says, cannot be reconciled with the teaching of the Fourth Lateran and Second Vatican Councils (a strange combination of authorities).

In fact, in his book "The Church," Kung did not so much "suggest" this as put it forward as a group of "at least debatable questions."

It is something that has in fact happened at least once in the Church's history. Towards the end of the 18th Century, the first Korean Christians found themselves totally cut off from the outside world apart from the annual embassy to Peking thanks to which the first of their number had been converted.

In this situation of complete isolation they appointed and ordained their own bishop, priests and deacons so as to be able to exist as a Church centred on the celebration of the Eucharist.

In view of the widely accepted theological maxim that God is not bound by his sacraments, most theologians would regard the validity of this kind of "lay" ordination and "lay" Eucharist as among "at least debatable questions" and to suggest otherwise is surely rash, temerarious, scandalous and offensive to pious ears.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 50,— PR. AR

HVER 14. DAG

Tilstelning

til inntekt for feriehjemmet

« PERSBRATEN »

hos Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, Oslo.

Lørdag 12. april kl. 16.30: BARNEAFTEN

Søndag 13. april kl. 18.30: FOR VOKSNE

Kirkekaffe etter messene.

VELKOMMEN!

Ta venner og bekjente med.

Mariaforeningen.

IKONENES

Bysantinsk

«Som all kult og liturgi er også ikonet en åpenbaring av det evige i tiden.» (Leonid Ouspenskij.)

Ikoner er kanskje den side av Østkirkens fromhetsliv som vi har sett mest av i vest i de senere år. Ikonet forlot aldri helt Vestkirken, men en annen mer dekorativ og belærende religiøs kunst ble her den dominerende. I vest er det først og fremst krusifikset og statuen som er gjenstand for æresbevisninger fra de troende. Bildet er trådt mer i bakgrunnen. Det er derfor riktig å se ikonene som noe særskilt for Østkirken helt til for ganske nylig. I dag er ikonene igjen i ferd med å bli felleskristent eie, og interessen har bredt seg også til Norge. Aasmund Brynhildsen har skrevet et glimrende essay om ikonenes historie: «De hellige ikoner».

Min mistanke er dog at de fleste vestlige kristne ser på ikonene mer som religiøs dekorativ kunst enn som sakramentalier. Derfor vil jeg gjerne skrive noen ord om ikonenes egentlige funksjon som sakramentalier, et bindeledd mellom Gud og mennesket i form av en åpenbarende og formidlende kunst.

*

«Ikonet er ikke et portrett, men skapningens åndelige forvandling.» (Arsenjev.)

Først noen ord om ikonenes historie i den tidlige kirke, den strid de var årsak til, og hvordan den første til en ikonenes teologi.

Den vesentligste forskjell mellom jøder og kristne var (og er) at den kristne har en mer konkret og håndgriplig idé om hva Gud er lik — i Kristus. Ordet er blitt kjød, og det har forandret vårt forhold til Gud fra grunnen av. Gud selv er transcendent, usynlig og ufattelig, men Sønnen har åpenbart ham. «Vi har sett hans herlighet.» Gudsbeskuelsen — visio Dei, visio beatifica — går derfor gjennom Kristus. I ham fornemmer vi Guds godhet, hans kjærlighet og skjønnhet. — «Du skal ikke

gjøre deg noe bilde, i noen form, av Gud.» Faderen er et ugjennomtrengelig, overveldende lys, som for oss er mørke. Men i Sønnen har vi sett hans ansiktstrekk, han har forklart Faderen i en form vi kan begripe og elske, i en menneskelig form. Gud har et menneskelig hjerte, og derfor kan vi elske ham.

Det tok Kirken atskillig tid å godta følgene av denne nye situasjon. De første tre århundrer viser en etter jødisk forbilde reservert og forsiktig holdning til å avbilde de bibelske personer. Bilder var unødvendig for kulten. Når de kristne benyttet seg av kunsten, foretrakk de en figurativ, symbolsk fremstilling: Kristus var hyrden, Orfeus, filosofen. Metoden er typologisk, men ennå ikke i spesielt kristen forstand.

Vi merker en forandring i det fjerde århundre: kirker og hjem får stadig flere prydgenstander. Det er naturlig nok, for det som nå begynner etter at kristendommen er blitt statsreligion, er selve skapelsen av den første kristne kultur på gresk-romersk grunn. Det samme skjer i tenkningens verden. Stadig nye former blir «døpt» og anvendt av Kirken etter hvert som den gjennomtrenger samfunnet. Karakteristisk nok er det i den folkelige religiøsitet vi finner mest utstrakt bruk av bildet, og naturligvis var dette særlig tilfelle blant kvinner. Biskoper som Eusebios av Cesarea og Epifanios av Salamis så på utviklingen med engstelse og misbilligelse. Troen er tilstrekkelig, og den kristne trenger ingen ytre fremstilling av Kristus og helgenene.

Men troen, i hvert fall i den katolske form, er for mennesket, for hele mennesket. Store kirkelærere fra samme tid — Basilios den store, Gregor av Nazianz, Gregor av Nyssa, Johannes Kryssostomos — innser alle dette, og de forklarer og anbefaler den nye praksis.

Det hellige bilde formidler et nærvær, og gjennom dette nærvær retter den kristne sin oppmerksomhet og sin bønn mot det hellige som bildet representerer, mot det

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

23. til 30. august 1975

8 dages flyrejse med full pension.

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, hotell «Madonna»

d.kr. 1650.—

Særpris for syge og handicappede på «Accueil N-D»

d.kr. 1175.—

Valfartsprest: Pater G. GOMMANS C.M.

Læge, sygeplejersker, samarititter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, DK 2900 Hellerup

Neste
nummer
12. april

TEOLOGI

kristendom 2

guddommelige, usynlige og udødelige. Naturligvis var det også andre gode grunner for en friere benyttelse av kunsten. Kristen billedkunst har alltid, men ikke utelukkende, vært de fattiges Bibel (Biblia pauperum). De vanligste motiver var bibelske scener, Kristus, helgenene, biskopene. Det var særlig det individuelle ikon som tiltok i popularitet, malt på tre og høyst brukbart både til offentlig og privat andakt. Dette blir ikonets klassiske form.

Av de tidligste ikoner er ytterst få bevart. Dette skyldes billedstormen — den ikonoklastiske bevegelse. De bysantinske keisere (Leo III, Konstantin V) som sto under innflytelse fra islam, forkastet bruken av bilder, forbød dem og ødela det som kunne finnes. Dette skyldtes delvis at bruken av billedkunsten her og der utartet til noe som kunne komme nær til avgudsdyrkelse. Men da disse keisere kategorisk forkastet retten til avbildning, oppfattet Kirken dette som direkte vranglære. Bysantinske teologer som Johannes av Damaskus og Theodor av Studion-klosteret i Konstantinopel er de største forkjempere for ikonene, og de utarbeider en ikonenes teologi. Disse kirkelærere, som også er anerkjent i vest,

innså at det var intet mindre enn læren om Kristi menneskelighet som sto på spill. Striden var egentlig kristologisk.

Det syvende økumeniske konsil i Nikea avgjorde spørsmålet fra Kirkens synspunkt, og dette konsils vedtak er også bindende for kristne i vest.

*

«Ikonet er siktepunkt for den kristne bønn og meditasjon.»

Vi skal prøve å si noe om bildets vesen og tar et ikon av Kristus som eksempel: Sønnen er Faderens uttrykte bilde, identisk med originalen. «Han er avglansen av hans hellighet og bildet av hans vesen.» Kristus selv er modellen for enhver ikonografisk efterligning, som derved «etter sitt vesen» blir et «bilde av Bildet». Ikonet vitner om de to naturer i Kristus, den guddommelige og den menneskelige. Ikonets identitet er en likhet som avspeiler

(Forts. s. 97.)

TIL ROMA

I DET HELLIGE ÅR

De vil sikkert finne
noe som passer
for Dem hos:

Saga Solreiser
Stjernereiser
Stenoreiser
Plusreiser
Alitalia

Ring eller kom innom og
snakk med Svein Nymann.

**BERG-
HANSEN**

Tordenskioldsgt. 6
Oslo 1. Tlf. 42 59 20

Årets påsegudstjenester i Oslo og Bærum

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lørd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
			9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 289		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
			19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lørd.:	18.00	10.00
	sønd.:		
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
		19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
		9.30	
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		8.45	11.00
		19.00	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsøstre</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00	11.00
		8.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjømannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
SELFORS: <i>Vår Frelasers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

ST. OLAVS KIRKE, Akersveien 1.

Fredag 21. mars:

Kl. 19.00: Botsandakt og skriftemål.

Anledning til *skriftemål*: alle lørdager, samt onsdag og torsdag i Den stille uke: fra 17—19.

Palmesøndag:

Lørdag aften kl. 19: Messe.

Søndag kl. 9.30: Messe.

Kl. 11.00: Palmevigsel i St. Josefs kapell. Deretter prosesjon til St. Olavs kirke. Pontifikalmesse.
Kl. 19.00: Messe.

Tirsdag 25. mars:

Kl. 19.00: Messe med vigsel av de hellige oljer.

Skjærtorsdag:

Kl. 19.00: Pontifikalmesse. Tilbedelse.

Langfredag:

Kl. 12.00: Pasjons gudstjeneste med kommunion.

Kl. 19.00: Korsveiandakt.

Påskeaften:

Kl. 23.00: Vigsel av påskeilden, påskelyset, døpevannet. Pontifikalmesse.

1. Påskedag:

Kl. 9.30: Messe.

Kl. 11.00: Høymesse med preken ved biskop Gran.

Kl. 19.00: Messe.

2. Påskedag:

Eneste messe kl. 11.00.

ST. HALLVARD KIRKE, Enerhauggt. 4.

Palmesøndag: Kl. 8.35: Dialogmesse. Kl. 9.45: Barnegudstjeneste. Kl. 11: Palmevigsel, høymesse. Kl. 18.00: Aftenmesse.

Tirsdag: Kl. 19.00: Botsandakt med anledning til å skrifte.

Onsdag: Kl. 10.00: Messe. Anledning til å skrifte til kl. 18.00. Kl. 19.30: Kirkespillet: «Fra død til liv».

Skjærtorsdag: Kl. 19.00: Høymesse, tilbedelse til kl. 22.00.

Langfredag: Kl. 17.00: Hyldning av korset. Kommunion.

Påskeaften: Kl. 22.45: Vigsel av påskelyset, døpevannet. Høymesse.

1. Påskedag: Kl. 8.35: Messe. Kl. 11.00: Høymesse. Kl. 18.00: Aftenmesse.

2. Påskedag: Kl. 8.35: Messe. Kl. 11.00: Høymesse. Ingen aftenmesse.

ST. DOMINIKUS KIRKE, Neuberggt. 15.

Onsdag: Kl. 20.00: Matutin.

Skjærtorsdag: Kl. 09.00: Laudes. Kl. 18.30: Høymesse. Kl. 21.00: Lesning av Jesu avskjedstale til apostlene. Kl. 22.00: Matutin. Tilbedelse til kl. 23.00.

Langfredag: Kl. 09.00: Laudes. Kl. 17.00: Langfredagsgudstjeneste. Kl. 20.00: Matutin.

Påskeaften: Kl. 09.00: Laudes. Kl. 23.00: Påskevigilie.

1. påskedag: Kl. 11.00: Høymesse. Kl. 18.00: Vesper.

2. påskedag: Kl. 11.00: Messe.

MARIA KIRKE, Nyveien 17, Stabekk.

Palmesøndag: Kl. 8.30: Fromesse med opplesning av lidelseshistorien. Kl. 9.30: Hl Messe i Eikeli Kirke. Kl. 10.45: Høymesse med palmevigsel og prosesjon. Kl. 19.00: Aftenmesse.

Skjærtorsdag: Kl. 19.00: Høymesse. Etter messen tilbedelse til kl. 23.00.

Langfredag: Kl. 15.00: Korsveiandakt. Kl. 19.00: Pasjons gudstjeneste. Hyldning av korset og kommunion. Kollekt til det Hl. Land. (Påbudt faste- og abstinensdag.)

Påskeaften: Kl. 23.00: Vigsel av påskelyset og døpevannet. Fornyelse av dåpsloftene. HØYMESSER.

1. Påskedag: Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 9.30: Hl Messe i Eikeli Kirke. Kl. 10.45: Høymesse. Kl. 19.00: Aftenmesse.

2. Påskedag: Kl. 9.30: Hl. messe i Eikeli kirke. Kl. 10.45: Høymesse. Ingen aftenmesse.

KRISTI-KONGE KAPELL, Glads vei 23.

Palmesøndag: Kl. 9.30: Messe. Kl. 11.00: Messe.

Skjærtorsdag: Kl. 16.00: Messe.

Langfredag: Kl. 15.00: Korsveiandakt.

1. Påskedag: Kl. 9.30: Høymesse. Kl. 11.00: Messe.

2. Påskedag: Kl. 10.00: Messe.

LUNDEN KLOSTER, Ø. Lunden 5.

Palmesøndag: Kl. 9.30: Høymesse, palmevigsel og prosesjon.

Skjærtorsdag: Kl. 18.00: Høymesse. Kl. 21.15: Kompletorium.

Langfredag: Kl. 7.30: Matutin. Ca. kl. 8.30: Laudes. Kl. 16.00: Hyldning av korset og kommunion. Kl. 20.00: Kompletorium.

Påskelordag: Kl. 6.50: Matutin. Ca. kl. 7.45: Laudes. Kl. 18.15: Vesper. Påskens Vigilie: Kl. 23.00: Vigsel av påskeilden og påskelyset. Høymesse.

1. Påskedag: kl. 7.45: Laudes. Kl. 11.00: Høymesse. Kl. 18.00: Vesper. Kl. 20.45: Kompletorium.

2. Påskedag: Kl. 9.30: Høymesse.

Ikonenes teologi

FORTS. FRA SIDE 95

det som det er bilde av. Kort sagt: Guds synlige ansikt.

Anvendt på oss mennesker kan vi snu på det og si: Kristus er gudsbildet, originalen lik, det største og første ikon. Alle er vi skapt i Guds bilde, til likhet med dette bilde. Kristus er bildet, vi er skapt etter eller til bildet, vi er bilde av bildet. Kristi likhet er medfødt og naturlig, vår likhet er skapt, ved efterligning. Når vi ikke umiddelbart viser en strålende likhet med Kristus, er det ikke fordi bildet (gudsbildet som er Kristusbildet) er blitt utslettet, men fordi det er tilsløret og forsømt. Mennesket kan sammenlignes med et gammelt ikon, og Kristus er kommet for å gjenopprette på jorden menneskets sanne urbilde. Vi kan tenke på Johannes' ord: Vi skal bli Sønnen lik, bli Guds sønner, — langt høyere enn noen engel.

Sett på dette vis blir ikonet et bevis på inkarnasjonen.

*

Fordi ikonet representerer nådens orden som gjenreiser naturen til dens egentlige hellighet, har denne kunst en bevisst a-logisk karakter: Alle naturalistiske illusjonsvirkninger er unngått; vi befinner oss i den fjerde dimensjon, som er religiøs, sett fra Guds standpunkt. Kunstneren arbeider på flaten, uten dybdevirkninger. Dets tekniske særtrekk er det omvendte perspektiv: bildet vender utad. Det hellige ansikt betrakter oss, senker seg i oss, fanger vårt blikk til meditasjon. Det vi møter her, er altså Guds perspektiv som er ovenfra og innenfra.

*

Ikonets anvendelse er blitt kort uttrykt av konsilet i Nikea: «Kunstens bilder skal vekke og nære vår erindring om urbildet og vår lengsel etter det.» De har dog

en større oppgave enn bare å få oss til å minnes. «Den ære som gis bildet, går videre til originalen,» sier Basilios. «Gud alene tilkommer tilbedelse, bildet skylder vi ære,» — ved hjelp av lys, røkelse, knefall, kyss osv. Alt dette fordi ikonet i kraft av sin natur uttrykker Guds nærvær, i Kristus, i jomfru Maria, i helgnene. «Det menneskelige ansikt er den største seier over materiens kaos.» (Berdjajev.)

I ikonet nærmer vi oss Gud gjennom «det skjønnes sakrament». Det er i denne forbindelse vi kan forstå Dostojevskijs berømte utsagn: «Skjønnheten skal frelse verden». Nicolas Kabasilas formulerte det slik: «Det var ved sin skjønnhet Kristus overvant verden».

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Olavs kirke	
Bispegården	} Arendal
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Bergen
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	} Hammerfest
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Lillestrøm
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke, Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Nye bøker i bokhandelen:

Rahner/Vorgrimler: Petit dictionnaire de theologie catholique.

Gärtner: Apokryferna till Nya Testamentet.

Paillard: Fyra evangelister, fyra världar.

Et usedvanlig fint utvalg i krusifikser, kors, medaljonger, kunst i tre, bronse, keramikk, metall.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1

Tlf. 20 72 48

Fredspris- kandidat...

Forts. fra side 82

fattigkvarterer og ledelsen for bispedømmet. I et åpent brev på over 30 sider kritiserer syv prester fra menigheten i utkantene av byen både de statlige, kommunale og kirkelige myndigheter. De mener at ingen bryr seg om de fattiges vanskeligheter og om det faktum at det finnes rundt

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. ÅR

FREDRIKSTAD

EDVARDBEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tif. 13 056

FREDRIKSTAD

20 000 hjemløse rundt byen. Den ånd av forsoning som det Hellige År skal fremme eksisterer i følge gruppen ikke i Kirken i Italia. «Det er bare Kurien, forretningsfolkene og reisebyråene som bryr seg om året», skriver de.

*

Generalvikaren i Rom, kardinal Poletti beklager i et svar til prestene at tonen i brevet gjør enhver dialog umulig. «En debatt i avisspaltene kan bare bli polemisk, og det er vir-

kelig ikke den tonen Kirken bruker når den taler», sier han.

*

De katolske biskopene i Zaire har hatt en konferanse hvor de har

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

Drammens malerforretning

Inneh. Asbjørn Gundersen

Tif. 83 19 16 - 83 33 32

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

BERGEN

$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyreforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Tif. 99 016

Bergen

Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

NYGARDSGT. 19

FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET **VESTA** LIVSFORSIKRINGSELSKAPET **HYGEA**

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

drøftet hvilke forholdsregler Kirken kan ta i den «kulturkamp» som president Mobuto har innledet for å «afrikanisere» landet. I et felles hyrdebrev sier biskopene at de bekrefter presidentens rett ifølge grunnloven til å skille Stat og Kirke, men de fordømmer samtidig den anti-kristne tonen i den nye politikken.

*

Fra 1. januar i år er all religionsundervisning forbudt i skolene og erstattet av undervisning i samfunnskunnskap, politisk oppfostring og zairisk etikk. Det teologiske fakultetet ved universitetet i Kinshasa er stengt, og det er forbudt å bruke de tradisjonelle kristne dåpsnavn, drive kristne ungdomsorganisasjoner eller å utgi katolske blader.

Ifølge Zaires offisielle nyhetsbyrå AZAP sa et medlem av regjeringen den 5. desember at Mobuto skal betraktes som Messias og hans parti «Folkets revolusjonsbevegelse» som en kirke. Allerede for ett år siden ble juledagen avskaffet som offentlig helgedag. Meningen er å utrydde alle spor av kolonitiden.

Av Zaires 23 millioner innbyggere er omtrent halvparten kristne, de fleste katolikker.

⚡

Fostre i...

Forts. fra side 91

per for abort må finne avskyelig? Vi bruker fett av dyr til dette formålet, så hvorfor ikke fett av et foster som ellers bare ville bli kastet vekk sammen med resten av innholdet i operasjonssalens avfallsbøtte?

Hele argumentasjonen for lovfestet abort hviler på den antagelse at et foster ikke blir et barn før det er kommet til verden. Å ødelegge et foster i full utvikling, somme tider så sent som syv måneder etter unnfangelsen («Jeg får noen barn som er svært store,» fortalte en abortlege Michael Litchfield og Susan Kentish. «En morgen hadde jeg fire av dem, og de skrek som gale.»), blir av forkjemperne for abort betraktet som en barmhjertighetsgjerning. Å tilintetgjøre det samme foster to måneder senere, når det er blitt født, er ifølge loven drap — se Lord Hailsham's erklæring om at «et foster som er levende ved forløsningen, er et menneskelig vesen, beskyttet av

loven... ethvert eksperiment foretatt med det, blir rammet av den paragraf i straffeloven som gjelder forbrytersk angrep på menneskelige vesener».

Kan det for alvor hevdes at bare det å bli født forvandler et foster i utvikling fra å være en slimklump uten noen slags rettigheter, og som ikke har krav på hensyn av noen art, til et menneskelig vesen med alle de lovfestede rettigheter det medfører? Når en svanger kvinne blir skadet i en trafikkuulykke, kan man kreve skadeserstatning på vegne av hennes ufødte barn. FN's barnerettighetserklæring nevner likeledes spesielt barnets krav på vern såvel før som etter fødselen. Det er en merkelig form for vern som tillater å fjerne barnet fra mors liv, å slenge det i en søppelforbrenner eller bruke det til «forskning» eller til kosmetikk.

(Forts. neste side.)

MARIAFORENINGEN, OSLO

Onsdag 2. april: Møte som blir innledet med messe i St. Olavs kirke kl. 19. Deretter foredrag i foreningslokalet ved søster Karin O.P.: «Sigrid Undsets kvinnesyn».

Alle interesserte damer er velkomne.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 08 - 20 79 05

Byggevarer - Beilag - Ovner
Verktøy - Filer - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. AS

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralbord 41 77 30

OSLO

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.

Lekker i utførelsen og støl formen.

Et alle tiders all-round glass..
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingstgt. - N. Slottagt.
Vikaterrassene

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen

TØYENGT 2 Oslo

Ikke trakk i salaten

Komedier blir ikke ofte anmeldt i denne spalten, og det skyldes ikke utelukkende sur mage hos anmelderen. Det kommer av det enkle faktum at det har vært ganske langt mellom gode komedier i det siste, uten at man derfor skal være nødt til å kaste seg ut i filosofiske funderinger over tidenes alminnelige forfall av den grunn. Det er derfor med desto større fornøyelse en kan anbefale en komedie som i det minste er severdig, selv om den ikke er århundrets mest morsomme, nemlig *For Pete's Sake* med den utrolig festlige norske titelen *Trakk ikke i salaten*.

Hovedårsaken til at filmen er verdt å se, er selvsagt *Barbara Streisand*. I en alder av 33 kan damen se tilbake på en pen rekke filmer fra 1968 og fremover, men det var vel først med *What's Up Doc?* at hun for alvor etablerte seg i bevisstheten hos oss alminnelige kinogjengere som en ny og stor kvinnelig klovn. Klovnerollen fyller hun uten behov for å maskere seg. Hun spiller med sitt utseende og sitt vesen på en måte som etter hvert er blitt både rik og nyansert, rik i sine skuespillermessige variasjonsmuligheter og nyansert i sin menneskelighet.

Historien som fortelles i *For Pete's Sake*, er meget tøvet. Barbara's mann, *Pete*, spilt som for en tannpastareklame av *Michael Sarrazin*, har ikke penger til å fullføre sin universitetsutdannelse og jobber som drosjesjåfør. Et tips fra en venn om forestående «boom» på markedet for grisemager, gjør at Barbara (eller Henry, som hun kalles i filmen) går på det helt nattsvarte pengemarked for å låne til en investering i disse berømmelige grise-

Fostre i...

(Forts. fra forrige side.)

Vi her i Vesten har nådd et punkt der veiene skilles. Så lenge har vi innrettet oss for tiden og ikke for evigheten at vi nå står ved et kritisk punkt der vi må ta uigjenkallelige beslutninger. Enten går vi videre i prosessen med å skape vår egen skjebne uten tanke på noe høyere vesen enn Mennesket, og bestemmer selv hvor mange barn som skal fødes, når og hva slags, hvilke liv som er verd å bevare og hvilke som skal

magene. Dette blander henne så i tur og orden opp i en usannsynlig serie med skumle transaksjoner, først som husmoderlig call-girl, deretter som narkotikakurér og som transportør av stjålet kveg.

Historien er som sagt ikke av de beste, og manus er ikke spesielt intelligent selv om det får med seg en del morsomme poenger underveis. Men det gir i alle fall anledning til å vise Streisand i en serie sekvenser som faktisk er morsomme. Klimaks er kveggrittet gjennom Brooklyns gater. Noen av bifigurene er også morsomme, fremfor alt Streisands «cleaning bey», en negerdame med en sterk grad av rasemessig bevisstgjorthet.

Kort sagt, en ganske gøy film, og Streisand-frelste vil ikke bli skuffet. Men vi får håpe hun neste gang får seg et skikkelig manus å arbeide etter.

P. H.

elimineres, hvem man skal ta reservedeler fra — nyrer, hjarter, kjønnsorganer, ja, til og med hjernebasser, og hvem de skal gis til. Eller også trekker vi oss litt tilbake og forsøker å forstå og innrette oss etter Skaperens plan med oss, snarere enn å forfølge vår egen, idet vi i sann ydmykhet ber som grunnleggeren av vår religion og vår sivilisasjon lærte oss: Din vilje skje.

Det er dette abortdebatten gjelder, og det er dette den uunngåelige eutanasidebatten vil gjelde når den snart kommer. Den logiske følge av tilintetgjørelsen av det som er kalt «uønskede barn», er tilintetgjørelsen av det som vil bli kalt «uønskede liv» — en lov som hittil i menneskenes historie bare naziregjeringen i Det tredje rike har våget å sette ut i livet.

Slik sett er abortsaken av vital betydning. For vi kan overleve energikriser, inflasjon, kriger, revolusjoner og opprør, som mennesker har overlevd alt dette i fortiden. Men hvis vi forgår oss mot selve grunnlaget for vårt liv her på jorden og blir våre egne guder i vårt eget univers, da skal vi visse forsvinne fra jordens overflate, og det med rette.»

(K.G.J.)

Salmeboken...

Forts. fra side 89

for ønskeliste om salmer; sist, men ikke minst ledelsen av St. Elisabeth Hospitalet, som velvilligst stilte arbeidsrom og sin IBM-skrivemaskin til disposisjon, — o. a.)

Vi takker også den Apostoliske Administrator for Mellom-Norge, som har godkjent denne samlingen til bruk i gudstjenesten i Vikariatet.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Age Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.